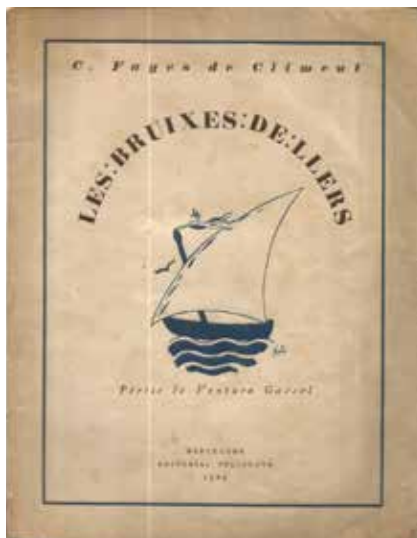

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Bruixes | *Les bruixes de Llers* (1924) va ser el primer poemari (il·lustrat per S. Dalí) publicat per Carles Fages de Climent. L'escriptor tenia vint-i-dos anys (i Dalí, setze) i el llibre va tenir èxit: va consolidar el prestigi del jove poeta a Barcelona i va solidificar el mite de les ja conegudes bruixes llersenques, de les quals va poetitzar contalles i llegendes. Avui aquestes velles fades empordaneses tenen un perfil a les xarxes i, com que amb el confinament la Fira de la Bruixa no s'ha pogut celebrar al carrer, Nuri Llinares i Anna Admetlla, amb l'etiqueta #FiraBruixaConfinada, han convidat el veïnat a penjar a les baranes de balcons i finestres i a les xarxes socials motius que facin referència al bruixam: escombres, gats negres, barrets de punta, dibuixos, siluetes, paraigües («Plou i fa sol, les bruixes...»). Un èxit, i mainada i famílies encantades. Devem ser al tercer i darrer tram de la història de la bruixeria: primer cremades a la foguera, després malvisites pel veïnat, i avui arribades al port de l'alegria infantil i telemàtica.

>> Portada de *Les bruixes de Llers*.

Tabac | Ja no hi ha fronteres entre els estats d'Europa, afirmaven els mentiders habituals. No? I doncs per què, ara que la COVID-19 «no reconeix fronteres», han abaixat aquestes barreres inexistents? I si aquests portals

no existeixen, per què per fer eficaç el confinament, el Gobierno de España no ha deixat tancar els de Catalunya o Madrid? Reduïm-nos a l'Alt Empordà. A la no frontera que divideix Catalunya s'han produït escenes dignes del contraban oficial instaurat a Ceuta o Melilla. Com que no es podia circular entre França i Espanya, el personal francès va concentrar-se al cèlebre carrer-frontera del Portús, tradicionalment poc controlat: s'esperaven a la vorera francesa, travessaven i entraven a l'estanc espanyol; un individu confessava que havia hagut de fer cua més de tres hores i que encara no havia pogut comprar... tabac. Tabac i licors que, com que no hi ha fronteres, tant hauria de ser comprar-los a un costat com a l'altre de la inexistent ratlla. Un botiguer il·luminava l'escena: «El problema és que som en dos territoris que depenen d'unes autoritats o d'unes altres».

D'esquena | Comerç Figueres Associació, l'Associació d'Hotels de Figueres i l'Associació d'Hostaleria de l'Alt Empordà consideren que la ciutat «ha de deixar de viure d'esquena al Museu Dalí». Ho han proclamat tot reclamant que s'enllesteixi la restauració de la casa natal del pintor. Fa dècades, al principi del Museu i la Fundació, potser sí que Figueres hi vivia d'esquena; ara no. Del Museu i la Fundació, sí que la gent diu que han viscut sempre d'esquena a Figueres.

EL BAIX EMPORDÀ

Text i foto > PURI ABARCA

La xarxa de camins | Els mesos que hem viscut enclaustrats i els següents, durant els quals hem hagut d'anar amb peus de plom (alguns ciutadans complint estrictament les normes; d'altres, fent-ne cas omís, tot sigui dit), ens han ajudat a apreciar més l'entorn en què vivim. El desconfinament progressiu ha portat a una nova sensació de certa llibertat personal i hi ha hagut moltes persones que han optat per posar-se el calçat esportiu o agafar la bicicleta i llançar-se, alguns d'ells per primera vegada, a explorar els camins i corriols que recorren el Baix Empordà, de pun-

ta a punta. Una xarxa de camins molt completa, que permet sentir, a cada pas, l'essència de la comarca. Però les pluges de la tardor passada i el poc trànsit de caminants durant el confinament han propiciat que algunes d'aquestes vies estiguin en força mal estat. Moltes tenen una història al darrere, com ara el camí d'Empúries o les antigues rutes de contraban de les Gavarres. Hi ha ajuntaments que ja han iniciat els arranjaments necessaris per poder-hi anar a peu més o menys còmodament, però n'hi ha d'altres que encara no s'hi han posat. No es tracta de fer una crida perquè els camins siguin envaïts per una munió de caminants i ciclistes, però cal reconèixer que aquesta xarxa de comunicació rural (més enllà de les rutes catalogades com de gran recorregut) és un patrimoni mediambiental i històric de primer nivell. No estaria fora de lloc demanar que les administracions locals i les supramunicipals hi invertissin més en manteniment.

Iniciatives solidàries | Després d'un estiu en què més o menys hem reviscolat, ens preparam per afrontar una tardor incerta en molts sentits. Tornarà a brotar la COVID-19 amb virulència? Les tasques laborals tornaran a estar condicionades per aquest element distorsionador? I una cosa encara pitjor: ens haurem de tornar a confinar? No sabem res del cert, però és recomanable trobar alternatives per tirar endavant i sentir-nos part de la societat durant aquesta època estranya i descoratjadora. No són poques les entitats i associacions de la comarca que han posat en marxa iniciatives solidàries per ajudar a passar aquests dies d'una manera menys dramàtica. És el cas, per exemple, de la xarxa solidària creada per un grup de joves del Baix Empordà mitjançant Telegram, que ha arribat a més de cinc-cents membres i que té com a objectiu oferir serveis d'abastiment, de cangur o de cura de gent gran, entre altres accions; dels particulars que van col·laborar en l'elaboració de mascaretes quan eren tan necessàries, o de les empreses que han fet donacions per comprar material sanitari. Han estat i són gestos que no tenen preu i que cal agrair. Els herois a primera fila són els treballadors de la sanitat, però al darrere, molta altra gent mereixeria aplaudiments. Si les coses

van mal dades un altre cop, aquesta empenta de solidaritat hauria de continuar. Seria un bon senyal que, davant l'adversitat inevitable, haguéssim après unes quantes lliçons i que iniciatives com la de la xarxa solidària de joves haguessin nascut per tenir continuïtat.

>> Cartell de la Xarxa Solidària del Baix Empordà.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Un estiu diferent | El record que la majoria tindrem d'enguany és que hauréu passat un estiu diferent del d'altres anys a conseqüència de la COVID-19. No s'ha fet el que era tradicional a moltes poblacions de la comarca: des de les festes majors, que s'han hagut de suspendre o de deixar en la mínima expressió del que havien estat, fins a les trobades familiars o les sortides al mar i la muntanya, que se solien fer en aquestes dates i que s'han hagut de restringir. Han sorgit iniciatives solidàries que no eren necessàries en èpoques passades, com és el cas de la campanya «Omplim els magatzems». L'objectiu ha estat elaborar material sanitari, com ara mascarates, pantalles, bates, etc., per pal·liar en tant que fos possible la manca de subministrament d'aquests productes essencials per evitar el contagi dels professionals que atenien els malalts. Per endegar-ho, s'hi han hagut d'implantar persones de diversos sectors professionals: sanitaris, enginyers, experts en tecnologia i persones que sabessin cosir. Ha estat un estiu ben distint.

Mieres, un Consell Infantil modèlic | Des de fa uns quants anys s'ha format al municipi de Mieres un Consell Infantil que té per objectiu fer propostes a les consultes populars que organitza l'ens local. És una iniciativa que s'ha portat a la pràctica en força municipis, ja que es considera que és

una bona manera de fer participar els ciutadans grans i petits en els afers de cada poble. Veuen que any rere any es van aconseguint millores que s'hi plantegen, cosa que els esperona a anar-hi col·laborant. La mirada dels infants i dels joves, a vegades, es concreta en propostes innovadores que no sempre se'ls acudeixen als adults, i d'aquesta forma es propicia que tinguin un paper actiu en la societat. Fa temps que des de la Diputació de Girona es fomenta la participació dels nens i les nenes, i enguany han triat el Consell Infantil de Mieres com a exemple d'òrgan que en facilita aquesta participació. Aquesta és una de les més de cinquanta experiències de participació i infància que reben el suport de la Diputació de Girona, amb un ventall molt ampli d'edats dels participants i una gran diversitat de propostes.

Carrils bici | Darrerament han anat proliferant els carrils per a bicicletes i també per passejar, les anomenades *vies verdes*. S'han aprofitat antigues vies de tren, com és el cas de la que passava per aquesta comarca, però també s'han anat dissenyant noves rutes aptes per practicar-hi el ciclisme, que massa sovint és perillós si es fa a les carreteres convencionals. «Olot pedala» és un pla per fomentar la bicicleta al municipi, amb nous itineraris de carril bici a la ciutat. El projecte vol fer-hi disminuir el trànsit propiciant la mobilitat sostenible i establint un procés participatiu obert a tota la ciutadania, que es preveu que es mantingui en el temps. Retornar el protagonisme i la prioritat a aquest mitjà de transport és un dels objectius de l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible de les ciutats, de la qual Olot forma part.

EL GIRONÈS

Text i foto > DANI VIVERN

Retorn a la natura | Si la pandèmia serà o no serà un revulsiu a la insensatesa humana, deixem-ho per als sociòlegs. Que és com dir posar l'economia en mans dels economistes. Una cosa és segura: la recuperació d'espais naturals pel sol fet d'haver estat uns mesos sense patir l'acció de l'*Homo sapiens*, que, pel que s'ha vist, no és tan *sapiens*. Feia goig, aquesta primavera, veure amb quina ufana creixien les plantes, com verdejaven els camps i com rajava l'aigua per totes bandes, fins i tot en llocs poc habituals i ben a prop de Girona. La natura és sàvia, i no cal gaire ecologia de despatx per veure-la venir, com saben els pagesos de tota la vida. Per això sorprèn la virulència amb què han reaccionat certs naturalistes a unes obres a la llera de l'Onyar, vora el pont de Pedra. Hi calia una intervenció per netejar un col·lector de sanejament i, naturalment, la maquinària hi havia d'accedir.

>> No és habitual veure tanta aigua a la resclosa de Can Bach, a la riera de la Pera, de Flaçà. (Foto: ALÍCIA BATLLORI I DANI VIVERN)

Però alguns talibans defensors de l'herbei han aprofitat per carregar contra aquesta acció amb el pretext que s'ha destruït l'hàbitat natural del sector. La resposta (gens adequada, crec) de l'alcalde i del regidor de Sostenibilitat ha estat reconèixer que alguna

>> Carril bici amb el Puigsacalm al fons, un perfil omnipresent en el paisatge garrotxí. (Foto: AJUNTAMENT D'OLOT. QUIM ROCA MALLARACH.)